

	Object: Ámos Imre: Égő zsinagóga (Könyvégetés)
	Museum: Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170
	Collection: Kövesi Gyűjtemény
	Inventory number: HOM_KGY_KI_2016.8.

Description

Ámos Imre expresszív vonású festői vízióinak viszonylag korai darabja az Égő zsinagóga, amely már a háborús fenyegetés előérzetében fogant, konkrétan az 1938-as Kristályéjszakával hozható összefüggésbe, amikor a németországi zsidóság elleni erőszakhullám során zsinagógák százait gyújtották fel. Ámos szimbólumokat tömörítő alkotómódszere az álmokban és az asszociatív gondolkodásban ható képzelet működésével analóg képalkotásról tanúskodik. A jelképi utalásokat hordozó motívumok a festő gyermekkori élményeiből erednek, de a végveszélyt jelentő történelem úgy vetül rájuk, mint egy világ pusztulása, eredetileg meghitt jelentéskörük egyetemesen tragikus vonásokat ölt. A háttérben lángoló épület a nagykállói csodarabbi, Taub Izsák síremléke, akinek legendás alakja az életet megszentelő tudást és a tradíció oltalmát jelképezi a kállói születésű Ámos festészetében. Ennek pusztulását siratja – eltakarva vért könnyező arcát – egy fejkendős nőalak, amelynek profilját és kezét premier plánba helyezte a festő, drasztikus léptékváltásban a sírkápolnához képest. A kettő között egy bizarr elem teremt közvetlen kapcsolatot: a nő fejéből egy fenyegető kinézetű fekete korpusz nyúlik ki, s a kezében tartott kancsóból vizet önt a lángoló épületre. Erősíti a kép látomásos jellegét a sófárt fújó fekete kakas, mely utalhat a rabbitól származó Szól a kakas kezdetű népdalra, de annak vágyakozó messianizmusával szemben a végső idők kezdetét hirdető angyal képzetét hívja elő. A drámai hangvétellő képet a tűz és a vér színét idéző izzó vörös szín uralja.

Basic data

Material/Technique:	Vászon / Olaj
Measurements:	40 x 50 cm

Events

Collected	When
-----------	------

	Who	István Kövesi (1911-1981)
	Where	Budapest
Painted	When	1938
	Who	Imre Ámos (1907-1944)
	Where	
[Relationship to location]	When	
	Who	
	Where	Nagykálló

Keywords

- Expressionism
- Painting
- Surrealism

Literature

- Haulisch Lenke (1977): *A szentendrei festészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): *Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944. Kiállítási katalógus*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): *Ámos Imre*. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): *A titkos gyűjtemény*. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): *Ámos Imre*. Corvina Kiadó, Budapest